

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

V. Argumenta aduersus duas priores nostræ sententiæ partes
dissoluuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

inctionis reciprocationem. Tertio, quia, vt optime arguit P. Suarez relata sect. 6. num. 6. doctrina huius solutionis minori nostrae ex diametro opposita, inconsequens est, nec sibi satis cohaeret: namque admittit perfectatam, aut certe vltimam eius rationem, quantum sit indiuisibilis conceptus, & in plures irresolubilis, nihilominus contrahere ens, illudque diuidere ab accidenti, atque in se intime & quidditative complecti; quidni ergo substantia tota pari iure sit indiuisibilis conceptus, omnisque compositionis exors, vt vt ens contrahat, diuidat, ac formaliter complectatur: quae oro maior compositionis in vno euentu quam in alio necessitas?

- 44 Haecenus probata est, vt potuimus, tertia assertio nostra. Quarta erat, quod diximus differentias simpliciter simplices & innominatas entis ab eo intime & quidditative non transcendendi, haud ita intelligendum esse, quasi ab illo distinguatur formaliter ex natura rei, aut solū extrinsecum: nam priorē distinctionem vbiuis, & posteriore[m] activiuis aut certe inter gradus superiores & inflexiores repugnare, tum in dialect. l. 8. tr. 5. tum hoc opere lib. 2. tract. 4. fusē ostendimus: quocirca relinquitur vt ea distinctio sit virtualis intrinseca, vt admonuimus. Quinta, ac postrema, assertio nostra erat, relationem praedicamentalem similitudinis, aut aliam quamuis id genus, haud ita comparatam esse, vt cum sit realiter idem fundamento soli, neutiquam tamen possit ab eius entitate virtualiter intrinsecē transcendendi, sed potius ei adesse & abesse queat pereunte & accedente termino. Cuius etiam assertionis aduersus connotatores probatio fusē à me tradita est supra lib. 3. huius operis tract. 6. cap. 2. 2. Quocirca ea praetermissa argumenta meam contra sententiam hucusque explicatam, ac probatam aggredior.

C A P V T V.

Argumenta aduersus duas priores nostrae sententiae partes dissoluntur.

- 45 QVONIAM duae priores nostrae sententiae partes & assertiones cap. 3. & 4. statuta adē inuicem cohaerent, vt vna includatur in altera, & prior sit propositio subalternata, & posterior subalternans, idcirco quae aduersus ambas militant argumenta confuso, ac mixto agmine proferemus. Primum eorum esto: Substantia definitur ens per se: ergo per se, quae est differentia nominata non est quidditative ens, contra quam prima & secunda assertione docuimus: antecedens inter omnes exploratum; consequentia suadet: quoniam aliās ens de substantia bis diceretur, semel quidem secundum se ac seorsim, & iterum prout in differentia per se quidditative, & formaliter inclusum: quocirca definitio substantiae esset inutilis & nugatoria. Quo pacto dixit Aristot. 7. metaph. text. 43. nugacem ac malam esse hanc definitionem bipedis, bipes est pedes habens, duos pedes habens, nimirum quia in ea idem frustra repetitur ac bis enunciat. Respondet Auerſa quaest. 13. log. sect. 6. quoties idem iisdem etiam verbis ac terminis bis praedicatur de definito, definitionem esse nugacem ac reiciendam, secus vero, si idem distinctis verbis ac per plures terminos de suo definito bis dicatur: at definita substantia, per hoc quod sit ens per se, ens de ea bis dici, sed nulla facta repetitione eiusdē verbi, cum tamen in definitione bipedis ab Arist. explosa, non eadem modo res, sed verbum & iam idem repetatur. Contra tamen: quoniam si quis ita definiret homi-

nem, *homo est animal principium sentiendi, ac rationale principium discurrendi*, manifestam nugationem committeret: & tamen non easdem voces repeteret, sed diuersis vocibus eandem rem. Respondet secundo ibidem nullam committi nugationem, nullam inutilem repetitionem, quando idem bis dicitur non eodem, sed diuerso modo, prius nimirum in communi, & postea in particulari, aut è conuerso (id quod etiam antea docuit Soncinas septimo metaph. quaest. 37. ad 3. & Scotus in primum dist. 3. quaest. 3. §. dico quod quando vna inferiora): cum ergo in definitione substantiae idem ens de ea dicatur, prius in communi, ac postea in particulari, aut prout contractum intimè & quidditative ad differentiam per se, nil mirum esse, si definitio illa substantiae neutiquam sit nugax & inutilis. Sed contra: quia si quis ita finiret hominem, *homo est viuens animal rationale*, citra dubium censeretur nugari, videlicet propter repetitionem viuētis, & tamen illud non repeteret nisi dissimili modo, ac prius in communi, & postea in particulari, atque prout contractum ad animal, in eoque tacite clulū: quod ergo de substantia bis dicatur ens, ac non eodem modo sed diuerso, scilicet in communi & in particulari, hoc non tollit, quominus nugax sit ea substantiae explicatio, seu finitio.

Verior ergo propositae difficultatis solutio est, perfectatam dupliciter sumi posse & solere: primo secundum se & absolute, atque ita eam intimè complecti tam ens, quam etiam ei superadditam differentiam, nimirum propter rationes, quas cap. 3. expendimus: secundo, prout additur huic particulæ, *ens*, & merito talis additionis restringitur ad solam differentiam, alioqui innominatam, enti superadditam, sic vt pro ea tantum supponat, atque ens neutiquam significet: nihil enim vitatum magis, nihil vel dialecticam à limine salutantibus notius, quam vnā orationis particulam ab alia restringi posse à maiori ad minorem significationem, quo pacto hæc terminorum complexio, & alterius alteri additio, *vir catholicus*, verbi gratia, facit vt prior terminus non significet viros acatholicos & infideles, quos tamen absolute sumptus vi sua comprehenderet. Quæ cum ita sint, haudquaquam de substantia bis dicitur ens, haud vllatenus repetitur, quando ens per se definitur: nam particula illa, *per se*, adiuncta enti ab eo restringitur, ne nisi solam differentiam implicitam substantiae exprimat, si tamen absolute ac seorsim fumeretur, ipsum ens proculdubio significatura: hoc autem posterius sufficit vt *per se* sit ens quidditative, illud vero prius ne sit vlla entis geminatio vllane nugatio, cum substantia ens per se definitur.

Secundum argumentum, & prioris confirmatio: substantia definitur ens per se: ergo per se additur enti, illudque contrahit, sicut quia homo definiri consuevit animal rationale, animal per rationale iuxta omnes contrahitur: at nihil semetipsum contrahit, nihil nisi aliud à quo distinguatur: perfectas ergo non est quidditative ens, sed aliud ab eo. Respondent aliqui, ens completum non transcendere differentiam per se nec ab ea quidditative claudi: proinde illud ab ea contrahi ac determinari posse: cæterum ens incomplete sumptum intimè includi in differentia per se, nec fieri consequenter posse, vt hæc illud contrahat, vel terminet, quæ est vtriusque mutua, ac summa indistinctio.

At refellitur hæc solutio: quoniam differentia per se non contrahit id quod constituit, quemadmodum rationale non contrahit hominem sed animal: at ens completum constituitur per differentiam per se aliamve

aliamve similem, eiusmodi ergo differentia illud non contrahit. Deinde differentia nequit constituere id quod contrahit, quia ratione rationale, animal, quod contrahit, hoc ipso non constituit: sed differentia, *per se*, contrahit ens completum, cum in completum à se indistinctum contrahere nequeat: illud ergo constituere non poterit, ac proinde nullum ens; si quod enim maxime completum: quocirca perfectas nec aliquid constituere, nec aliquid contrahere, prout ad veram differentiam oportet, vllatenus poterit. Rursus tertio; cum definitur substantia ens per se, perfectas contrahit illud ens quod sponte sua abstrahitur à substantia & accidenti, eiusque nonem generibus, scilicet quantitate, qualitate & ceteris, deque iis ex æquo potest enunciari, sicut quando homo definitur animal rationale, rationalitas contrahit illud animal, quod superius est homine & bellua, ac de ambobus prædicabile: at ens completum non est ratio superior & essentialis respectu substantiæ, & etiam accidentium, neque de illis ex vero affirmatur: quamvis enim substantia, si sit completa, atque in serie prædicamentali directe collocata, sit eo ipso ens completum, tamen si sit incompleta atque iudirecte solum in prædicamento substantiæ constituta, quo pacto se habet materia prima & forma eiusdem ordinis, nullatenus dici potest ens completum, ut etiam aduersarij in confesso habent, & vel res ipsa clamat: vnde à fortiori accidens omni substantia incompleta longo imperfectius intervallo nequit dici ens completum: hoc ergo in definitione substantiæ non est quod perfectas contrahit, contra quam adducta solutio adstruit ac supponit.

49 Tandem: ens abstrahi potest, ac solet à completo, & incompleto, & postea per vtriusque differentias contrahi, hoc enim cum eo priori necessaria ratione coheret: sicut ergo differentia entis completi constitutiva ens in communi ad illud & ad se contrahit, quin ratio ita contracta sit ens completum, sed potius abstrahatur sponte sua ab ente completo & incompleto ac sit utroque superior, ita similiter intelligi & explicari optime poterit, perfectatem contrahere ens absque eo quod ratio per eam contracta debeat esse ens cōpletum. Quod si hoc posterius nequit admitti, illud prius manebit prorsus inintelligibile, quatenus videlicet differentia entis completi aut etiam incompleti contrahat ens in communi, quin hoc ante contractionem completum aut incompletum sit. Quamobrem, ut recte monet P. Suarez supra disp. 2. metaph. sect. 3. num. 14. quas hac solutio, cuius impugnatio præ manibus est, difficultates nititur euitare in differentiis substantiæ & accidentis, eas omnes incurrit in ipsis differentiis entis completi & incompleti, si modo hæ ab illis omnino distinguuntur; ac non potius perfectas & inhærentia, ut complent ac perficiunt ens, ita etiam ens completum quodammodo constituunt, si non physice seu re ipsa at logicè eiusmodi: sicut enim diu est compositum physicum & reale, ac logicum seu solius rationis, quidni etiam ens completum? proinde, ut animaduerti, ea solutio scyllam egressura, relabitur in charybdem.

50 Alij secundo respondent, ens distingui quidem ratione à differentia, per se, quia sine illa concipitur, differentiam autem non distingui ab ente, quia sine illo non concipitur, atque hanc distinctionem rationis irreciprocā sufficere, ut perfectas ens verè contrahat. Sed hæc solutio satis superque impugnata est superius: tum quia quorsum substantia definitur ens per se, si ipsum *per se* est quidditative & *per se*, & etiam ens adeoque tota substantia? nulla certè probabili de causa, nisi ad restrictionem perfectatis, eiusque

in quodam sensu distinctionem ab ente nobiscum recurrant aduersarij, contra quam polliceantur; tum etiam quia forma physica non contrahit physice materiam, nisi ab ea sit realiter distincta & conuerso: forma ergo logica, cuiusmodi est differentia per se, nequibit logicè contrahere ens in communi, nisi vtriusque distinctio rationis admittatur, eaque reciproca: tum denique ob aliarum relationum exempla quas ferme omnes esse mutuas constar, omnes inquam quibuscum distinctio rationis aliquam habet proportionem, veluti distinctio realis, dissimilitudo, inæqualitas, distantia, &c. ut ergo hæc sic etiam illa necessario debet esse mutua, atque alterna. Quas tres rationes, etsi supra propositas, in præsentia ramen breuiter recolere non piget, cum non minus ad hoc quam ad illud sint institutum accommodatæ, ac necessariæ.

51 Occurres ergo propositæ difficultati, perfectatem adiunctam enti, ut illud restringit, sic etiam ab eo vicissim restringi ad solam differentiam significandam, quam tamen absolute sumpta ac sui manens iuris solam non significaret, ut supra explicatum est; eam ergo sic restrictam & distingui ab ente, & consequenter illud contrahere, sicut ad veram eius differentiam oportet. Quod si vrgeas, satis fore substantiam definire per solam perfectatem, nulla huius voculæ, *ens*, additione facta (ita enim constaret, eam ens per se esse) quam per duplicem illam particulam, quæ quidem non necessaria sunt ac nihil amplius quam *per se* significant: in promptu est solutio, duas illas voces, *ens*, *per se*, denotare distinctionem entis & perfectatis, atque vnus contractionem per aliam; cum tamen solum *per se* vel nullo modo indigiter, vel certè non adeo significanter aliam talem distinctionem & contractionem, sed duntaxat terminos ipsos inuicem distinctos & commissos. Quapropter non immerito, nec ex abundanti substantia ens per se definitur.

52 Tertium argumentum, vnde etiam duo superiora robur & lucem accipiant, necnon proxima data solutio impugnabitur. Substantia definitur ens per se: non igitur est solum per se, sed potius per se & substantia distinguuntur; neutiquam autem possent distinguui sed potius essent omnino idem, si per se foret ens quidditative: ecquid enim est substantia nisi ens per se? at etiam per se, est ens per se; *per se* quidem ut constat, *ens* quia hoc est ei quidditativum & essentialiale, & in illo intinè includitur.

Qui censent per se nusquam, & nunquam non esse ens quidditative, haud eodem omnes modo satisfacere nituntur prædictæ difficultati, & perfectatis à substantia distinctionem assignare. Aliqui ex P. Suarez citata disp. 2. metaph. sect. 6. num. 4. respondent, quamvis substantia sit ens per se, & ipsum per se etiam sit ens per se; aliter tamen & aliter, quia substantia est ens per se, non sine compositione quadam intentionali seu logica entis ac perfectatis: at per se est ens per se simplicissimo quodammodo, & absque plurium compositione conceptuum. Sed enim admissio, perfectatem esse quidditative ens, eam simul cum hoc constituere non posse substantiam satis efficaciter, nisi fallor, probatum manet cap. 4. præced. inter euertendam secundam decimi tertij argumenti nostri solutionem. Neque vero necesse est ibi dicta hic iterum inculcare.

53 Alij secundo ex eodem P. Suarez loco proximè citato docent substantiam esse ens per se, & ipsum per se esse quoque ens per se; sed dissimili modo: illam enim esse ens completum per se, hanc vero ens incompletum per se ac proinde non eiusdem cum substantia

substantia rationis. Verum hæc solutio, quæ nihil aliud quam percontractionem entis completi factam à perfectitate substantiam explicat, hoc ipso c. s. Inter impugnandam secundi argumenti primam solutionem vna quidem opera eademque impugnata est. Deinde ibi posita impugnatio paulo aliter instauratur, atque ad præsens institutum accommodatur: nam aut sermo est de ente completo Physice, cuiusmodi est compositum ex materia & forma, v. g. homo: aut de ente completo Logice de ratione nostra, quale est compositum ex gradu superiori & inferiori & veluti genere & differentia, quo pacto res Physice incompleta complementum admittit? si primum; non satisfacit: namque substantia ut sic, & prout abstracta ab incompleta & completa Physice, definitur ens perfectus: at non ens completum hoc priori modo: haud ergo à differentia per se vllatenus distinguitur, cum tamen additio perfectitatis eiusque cum ente coniunctio talem distinctionum prodat atque coniungat. Rursus: nullum accidens est Physice completum, sed suapte natura incompletum, ac pars alicuius concreti accidentalis: qua ergo ratione differentia accidentis videlicet in alio non erit accidens? vtriusque enim distinctio rationis renouari nequit in id quod accidens sit ens completum in alio Physice loquedo, eius vero differentia ens in alio duntaxat incompletum: difficultas ergo non tollitur sed summum à substantia ad accidens transfertur. Sin autem secundum: haud etiam magno opere confutatur: etenim idcirco substantia est ens logicè completum ac perfectum, quoniam includit non solum ens sed etiam perfectionem perfectitatis: atqui etiam per se includit præter ens perfectionem illam per se existendi, & multo explicatius ac formalius quam substantia, quæ eam duntaxat implicite cohibet: tam igitur differentia per se erit ens logicè, vel, ut alij loquuntur, metaphysicè completum, quam ipsa substantia. Quod si replicent aduersarij, per se, includere & ens & perfectitatem, sed sine vtriusque compositione, cum tamen ea compositio in substantia reperitur; præterquamquod hoc cap. præc. ad eius finem satis efficaciter conuictum sit falsitatis, nihil ad præsens institutum refert: quoniam sicut cælum, si, ut plures censent, est corpus simplex, nihilominus est corpus realiter ac physice completum, quia perfectionem formæ ac materiæ sine vtriusque distinctione aut compositione habet; & quemadmodum Angelus, omnis etiam compositionis ex materia & forma proculdubio expers, tamen est ens reipsa completum; ita similiter nihil prohibet differentiam, per se, esse ens logicè completum, tamen non quemadmodum substantia per compositionem, sed seorsim ab illa, perfectionem entis & perfectitatis intimè complectatur.

54 Tertiò alij paulo aliter respondent, duplicem esse substantiam, videlicet completam & incompletam; ac perfectitatem esse distinctam à priori substantia, secus vero à posteriori. At hic etiam locum habet obiectio nuper proposita: nam substantia ut sic definitur ens per se, vnde non est solum per se, sed nonnihil à perfectitate distinctum: hæc autem distinctio explicari nequit, per hoc quod substantia ut sic completa sit, & eius differentia per se substantia incompleta: etenim substantia ut sic perfectitate constituta ab omni complemento & incomplemento physico abstrahitur, neutrumque inuoluit: quod si propterea ad logicum complementum recuratur, non apparet, cur perfectitas non sit substantia logicè completa, sicut id quod constituit, quando ens & perfectionem perfectitatis intimè cohibet.

R.P. Richiardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

Quid? quod authores huius solutionis, non pauci saltem, tueantur genus non includi quidditatiuè in superaddita sibi differentia, verbi gratia, animal in hinnibili: possent autem non male, distincto duplici equo, alio incompleto, videlicet hinnibili, solo, ac per se sumpto, alio completo, quod animal hinnibile definiri consuevit. At hos duos equos, quorum alter sit completus, alter incompletus, vterque tamen propriè & simpliciter equus, hos inquam duos in vnum congestos antiquis similes monstris & fabulis quam veræ philosophiæ propiores iudicant, & quidem merito: quorum ergo substantiam omnem monstrosa quadam geminatione in duas partiuntur? Atque propter hoc fortassis argumentum, qui secundam solutionem nuper relatum & reiectam tradidere, concessio differentiam substantiæ esse ens per se incompletum, eam tamen veriti sunt substantiam etiam incompletam appellare. Quo autem iure, qua doctrinæ consequentia, ipsi viderint; etenim ego satis difficilè percipio, cur nam, ens completum per se, sit substantia completa, ut eis est in confesso, & ens incompletum per se nequeat esse substantia incompleta, adeoque absolute substantia, propterea quod ei definitio substantiæ ut sic, videlicet ens per se, conueniat: quo pacto aqua v. g. partialis, & incompleta nihilominus veram & absolutam aquæ rationem sortitur.

55 Clarior ergo & expeditior obiectionis solutio me iudice est, bifariam oportere sumi hanc vocem, per se, iuxta dicta atque etiam repetita superius: primo prout significat formaliter tam ens quam eius differentiam, quod contingit, cum solitariè profertur, & ab entis notione non restringitur: secundo, prout significat solam differentiam enti superadditam, quæ alioqui nomine sibi proprio & peculiari caret, adeoque commune aliquando usurpat: quod quidem tum euenit, cum adiungitur huic voci ens, & ab ea coeretur. Prius ergo significatum eius vocis per se, illudque ei adequatè respondens, est quidditatiuè ens, adeoque substantia, quin vlla vtriusque distinctio intercedat: huius autem contrarium ratio opposita nequaquam probat, nam perfectitas ita sumpta non additur enti, nec simul cum eo substantiam definit, vnde solum vtriusque distinctio poterat argui. Quod si in istis, eo ipso satis esse, si substantia definitur per solam perfectitatem, cum hæc ab illa sit omnino indistincta, & enti per se æquipolleat; dicendum vti supra æquipollere quoad terminos ipsos, non vero quoad eorum compositionem, quam profecto sola perfectitas haud ita distinctè & explicatè, vti ens per se, importat. Addendum etiam est, sicut homo est quidditatiuè animal rationale, quin illud expresse includat, sic etiam iuxta non paucos perfectitatem posse esse ens quidditatiuè, quin seu voce, seu mente illud explicite, & non magis implicite ritu ipsius substantiæ, inuoluat: quod si ita est, nil mirum si substantia præter perfectitatem ens etiam suæ definitioni postulet inferi; quæuis enim definitio duas rationes expressas alteram superiorem, alteram inferiorem cohibet. Posterius autem & inadæquatè significatū huius vocis, per se, non est quidditatiuè ens, nec cōsequenter substantia; atque hoc argumento contrario libenter damus: propterea vero nullius inconsequentię possumus insimulari, quam enim differentiam inficiari sumus esse quidditatiuè ens, eam solius nominis proprii expertim asseruimus, non vero nominis, quod sibi cum ente cōmune sit, ut infra latius exponemus. Proinde quod modo dicimus, perfectitatem restrictam & inadæquatè sumptam haud esse quidditatiuè ens, optimè coheret cum superiori doctrina nostra, qua & perfectitatem & quamuis
Y aliam

aliā differentiam nominatam scilicet adæquatē sumptam intima ratione ac penitus transcendendi ab ente statuiamus.

CAPUT VI.

*Argumentorum contra easdem assertiones
ulterior solutio.*

56 **I**llud etiam aduersus duas priores assertiones nostras superius positas non mediocrem difficultatem ingerit, quod non pauca rationes quibus probauimus, differentias occultas, ac innominatas entis formaliter expertes esse, hoc ipsum de apertis, ac nominatis probare videantur. Quocirca sit quartum contra nos argumentum huiusmodi. Aliquæ rationes communes nominatæ, cuiusmodi sunt ens, res &c. non includant quidditatiuè differentiam vllam, sed ab omni præscinduntur, ac sunt rationes conueniendi simpliciter simplices: ergo è conuerso aliquæ differentia, non innominatæ & occultæ, vt superius perperam inferebamus (quæ enim est harum cum superius rationibus conueniendi, iisque notis & nominatis recta comparatio?) sed aperta ac nominibus suis distinctæ, eius erunt genij, vt conceptum entis aut rei aliamve conuenientiam intimè & quidditatiuè non cohibeant, contrā quam c. 3. asseruimus. Respondeo, quod rationes communes entis & rei nullam differentiam penitus & intimè inuoluant, argumento esse potest, ne è contrario quædam differentia rei & ens quidditatiuè claudant: eiusmodi autem differentia cum nequeant esse nominatæ, propter rationes à nobis superius c. 3. allatas, relinquitur vt solæ differentia proprii nominis expertes rei & ens ita excludant. Quapropter dicta loco nuper citato sufficientem exhibent rationem discriminis, inter conceptus nominatos ex vna parte entis & rei, & ex alia differentiarum perfectatis, inherentiæ & aliarum similium; proinde ab illis ad has non bene arguitur. Quod si ulterius pergas ac rationem postules, cur nam res & ens, in quibus omnia omnino conueniunt & nullatenus differunt, nominibus notentur suis, è contrario verò differentia simpliciter simplices & omnis expertes conuenientia, nominibus significantur nullis sibi propriis, etiam si re ipsa dentur, huius causa, cap. sequenti, eaque satis probabilis afferetur: quamuis, vt ingenuè fatear, abunde sit id voluisse priores, ac præter eorum arbitrium, penes quod est ius & norma loquendi, nulla sit alterius causæ necessitas.

57 **Q**uintum argumentum: risibile, quamuis sit differentia nominata, tamen non est intimè ac formaliter ens: ergo &c. antecedens suadetur; quoniam risibile non prædicatur in quale quid, sed in quale tantum, quandoquidem est proprium hominis & non eius differentia constitutiva: at prædicaretur in quale quid, si ens intimè ac formaliter includeret; in quale, quæ est natura proprii quam necessario sibi vendicat: in quid, quæ est natura entis, quod in eo per se primo modo ac summè inclusum, vti in quid prædicatur (quid enim cuius est magis quidditatum & essentiale quam ens?) ita etiam illud facit in quid quodammodo prædicari. Vbi præterea ratio à nobis superius adducta ad probandas differentias innominatas entis expertes, nominatas eius participes impugnat, & in nos efficaciter retorqueri videtur. Sed responsio in proclui est: proprium enim, cuiusmodi est risibile, aut sumitur adæquatè & quam latè patet; atque ita prædicatur in quale quid, in quale ob proprietatem; in quid ob entis inclusionem: aut sumi-

tur inadæquatè & penes solum id quod enti & cuius alteri gradui essentiali superaddit, eo quidem additamento genere quod peculiari nomine caret; atque ita prædicatur in quale tantum, non contingenter sed necessario. Quod autem proprium hoc posteriori modo sumptum debeat prædicari in quale tantum non priori, cum tamen de hoc solo non vero de illo argumentum factum procedat, hac ratione demonstro, haud magis oportet prædicari proprium in quale tantum, quam genus in quid tantum, vt vero verius; at genus adæquatè sumptum non dicitur in quid solum, ita enim præter naturam genericam includit genereitatem, quæ vt est extrinseca & accidentaria rei cognita, ita facit denominationem generis adæquatè sumptam, non in quid duntaxat sed in quale prædicari debet ergo accipi inadæquatè quodammodo genus, vt in quid tantum enuncietur quare similiter proprium, cuiusmodi est risibile, non adæquatè sumptum, sed inadæquatè hoc postulat, vt in quale duntaxat prædicetur. Hinc constat, rationem nostram supra c. 4. decimo loco positam in nos minimè posse retorqueri, nam inter vltimum & partialem risibilis conceptum ente prorsus immunem, ac totum risibile enti peritum, quæ potest esse paritas: aut esto hoc in quale quid prædicari debeat, qua doctrinæ consequentia tenemur id ipsum de illo admittere?

Sextum argumentum: vnum est passio siue proprietas entis: ergo non est quidditatiuè ens; aliàs esset passio sui metipsum: & tamen est differentia nominata: ergo, &c. Sed hoc argumentum solum probat includi aliquid in vno quod non sit quidditatiuè ens, aut quod perinde est vnum inadæquatè distingui ab ente quod nos vltro fatemur. Si autem vergeas, non vnum absolutè & adæquatè sumptum, sed partialem quendam, & vltimum eius conceptum dici debere proprietatem entis, vltima enim hæc, non tota ratio vnus, per nos ab ente distinguitur, bifariam potest responderi: primo fortassis ita se rem habere sicut replica intendit, solamque rationem vltimam & innominatam vnus esse passionem entis, & quories vnum dicitur eius proprietas, illud supponere non pro toto suo significato, sed pro aliquo, nimirum eo quod enti superaddit, haud secus ac cum dicitur, *homo currit*, homo non pro omni, sed pro aliquo supponit, aliàs ei propositioni falsum subesset, & haud aliter atque cum dicitur, *homo est nomen*, eadem particula, *homo*, non pro se & pro re sibi subiecta, sed pro se sola substituitur: Secundo rationem vnus absolutè & adæquatè sumptam et si similibus modis non distinguatur ab ente, at ab eo esse inadæquatè & secundum quid distinctam: sufficere autem hanc qualemque distinctionem, vt eiusmodi ratio sit proprietatem entis; namque rei cuiusvis proprietatem quævis satis habet ab ea inadæquatè distingui. Declaraturque exemplo: esse calidum octavo gradu est proprietatem realis & physica ignis, à quo tamen physice & realiter non distinguitur, nisi ad summum inadæquatè & penes eius denominationis formam: quidni ergo vnum absolutè usurpatum nequeat esse passio logica entis? quamuis ab eo logicè & ratione nostra, nisi inadæquatè, & quoad vltimum conceptum, quem ei superadiicit, distinguatur.

Septimum argumentum esse potest aduersus nos, aliud quo fere contra auctores alios c. 3. ad seius finem vsi sumus. Compositum physicum ac reale resoluitur in partes nominatas, quarum neutra realiter aliam includat, homo v.g. in corpus & animam: compositum ergo logicum & solius rationis resolui debet in partes inuicem ratione distinctas easque; nō nominum inopes, sed nominatas: eiusmodi autem partes in substantia, quam compositum intentionale seu logicum esse supra passum